

ἔξ μῆνας περίπου πρὸ τῆς εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἐπιχειρήσεως εἰς Σπέτσας πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν φίλων του προσεκλήθη εἰς τὸ πρόγευμα ὑπὸ τοῦ Ἀμιλτωνος, ὅστις ἐλθὼν ἐκεῖσε τὴν ὑστεραίαν τῆς τοῦ Κανάρη ἀφίξεως ἔμαθεν ὅτι ἦτο ἐκεῖ ὁ Κανάρης.

Ἐλθὼν δὲ ὁ Κανάρης πρὸς αὐτὸν καὶ πάλιν περὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος ὁμιλῶν ἐζήτηε τὴν λύσιν τούτου παρ' αὐτοῦ. Τότε ὁ Ἀμιλτων συγκινηθεὶς καὶ ἐνθουσιάσας εἶπε πρὸς αὐτὸν «καύσατε τὸν στόλον, καὶ ὅταν ἐλευθερωθῆτε, ἀποζημιώνετε τὰ τυχὸν πυρποληθησόμενα Εὐρωπαϊκὰ πλοῖα.»

Ὅθεν ὁ Κανάρης λύσας τὴν ἀπορίαν του καὶ τὰ εὐγενῆ καὶ θερμὰ τοῦ ἀνδρὸς ὑπὲρ Ἑλλάδος καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῆς αἰσθήματα σεβασθεῖς εἶπεν αὐτῷ ὅτι ὁ ἀληθὴς σκοπός μου δὲν εἶναι διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἀλλὰ διὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἀμιλτων ἀναστάς καὶ τὴν χεῖρα τοῦ Κανάρη σφίγγας ἐνθουσιωδῶς « ναι » εἶπεν αὐτῷ « τοῦτο εἶναι καὶ δυνατὸν καὶ κατορθωτόν, καὶ σοι ὑπόσχομαι τὴν συνδρομὴν μου ».

Ὁ δὲ Κανάρης τῶν συμπολιτῶν του τὴν ἀσθενῆ κατάστασιν καλῶς γινώσκων, ἀποτέλεσμα τῆς καταστροφῆς τῆς νήσου των, καὶ βλέπων ὅτι ἀδύνατος εἰς αὐτοὺς τοιαύτη τις ἐπιχειρήσις ἦτο συνέστησεν αὐτῷ τὸν Ἐμ. Τομπάζην ὡς ἄνδρα τοῦ φρονήματός των καὶ δραστήριον καὶ ἐπιτήδειον καὶ μεγίστην παρὰ τοῖς συμπολίταις του ὑπόληψιν ἀπολαύοντα.

Πῶς δὲ ὁ Ἀμιλτων ἐνήργησε τοῦτο φαίνεται ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων. Τί δὲ ἐν Ἰδρᾷ ἐγένετο, τοῦτο εἶναι ἡμῖν παντάπασιν ἀδιάφορον. Ὅτε ὁμῶς παρεσκευάσθησαν τὰ πάντα, τότε ἔγραψεν ὁ Τομπάζης τῷ Κανάρη εἰς Αἴγιναν· ὁ δὲ Κανάρης μεταβὰς εἰς Σπέτσας ἠγόρασε τὸ πλοῖον τοῦ Κ. Χ. Ἀγγελῆ Ψαριανοῦ, μετεποίησεν αὐτὸ ἐκεῖ εἰς πυρπολικὸν καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἰδρᾷν μεταβὰς ἠνώθη μετὰ τῶν πλοίων τῶν πρὸς ταύτην τὴν ἐπιχείρησιν ὀρισμένων.

Τὸ φυλλάδιον ὁμῶς δὲν λέγει ἀλήθειαν λέγον ὅτι ἐξ ἀρχῆς ὤρισθησαν τὸ τοῦ Α. Θ. Βώκου καὶ τὸ τοῦ Μ. Μπούτη· διότι

ἐξ ἀρχῆς ὠρίσθησαν τὸ τοῦ Μ. Μπουδούρη καὶ ἄλλου τινός, οὗ τὸ ὄνομα ἀγνοοῦμεν, ἢ δὲ τρίτη θέσις ἀφέθη ἐξ ἀρχῆς κενὴ διὰ τὸν Κανάρην.

Περὶ δὲ τῶν ἀνωνύμων ἐπιστολῶν, ἅς, ὡς λέγει τὸ φυλλάδιον, ἔλαβεν ὁ Α. Κουντουριώτης, γνωρίζομεν, καὶ μάλιστα αὐθεντικῶς, καὶ ἄλλοι ὁμοίως, ὅτι τοιαῦτά τινες ἐπιστολαὶ πρὸ πολλοῦ ἐζητοῦντο μάτην ὑπὸ τῶν τοῦ φυλλαδίου ὑποβόλεων ἐν τοῖς ἐγγράφοις τοῦ Α. Κουντουριώτου καὶ ὅτε ἡ ἐφημερίς τοῦ Λαοῦ ἔγραψε περὶ Ἀλεξανδρείας ἐν τοῖς 38, 40, 43 καὶ 58 ἀριθμοῖς, δηλαδή κατὰ τὸ 1850, καὶ ὅτε ἐξεδώκαμεν τὸ φυλλάδιον ἡμῶν ἐζητοῦντο δὲ τοιαῦτά τινες ἐπιστολαὶ καὶ τότε καὶ νῦν, ἔναι, ἀποδεικνυμένου, εἰ δυνατόν, τοῦ Α. Κουντουριώτου αἰτίου, συμπεριεῖν ἢ τοῦ Κανάρη δόξα.

Διὰ τί ὅμως αἱ ἐπιστολαὶ ἦσαν ἀνώνυμοι; Ἄν δὲ τοιαῦται τῷ ὄντι ὑπῆρχον, ἤθελον προτρέψει ἢ ἀπ' ἐναντίας ἀποτρέψει τοὺς τὴν ἐκστρατεῖαν ἀναλαμβάνοντας ἕνεκα τοῦ ὑπόνοιαν παρέχοντος ἀνωνύμου αὐτῶν; Ἀλλὰ τίμι συνέφερε τοιούτων ἐπιστολῶν ἀποστολή; Βεβαίως οὔτε προξένῳ τινὶ οὔτε ἐμπόρῳ. Ἐπειδὴ δὲ οὐδ' ὁ Τοσίτζας ἔπεμψεν αὐτάς· διότι, ἂν οὗτος ἔστειλεν αὐτάς, ἤθελε γνωρίζει καὶ δὲν θὰ ἐζήτει νὰ ἐπιβῆ εἰς τὸ τοῦ Κανάρη πυρπολικὸν ὑπολαβὼν αὐτὸ ἐμπορικόν, ἐξ οὗ καὶ ἀπήλθεν ἐν βίᾳ εἰς τὴν ξηρὰν ἄμα ἐκ τοῦ πλησίον γνωρίσας αὐτὸ ὅτι ἦτο πολεμικόν· ἄρα οὐδέποτε τοιαύτας ἐπιστολάς τὸν ἐμπρησμὸν τοῦ στόλου ἀφορώσας ὁ Α. Κουντουριώτης ἔλαβεν, οὔτε ἦτο τοιοῦτόν τι τότε δυνατόν.

Ἐάν δὲ ὁ Α. Κουντουριώτης τὴν ιδέαν τοῦ ἐμπρησμοῦ τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ στόλου συνελάβανε, διὰ τί ὅλα τὰ μέσα ἔχων δὲν ἐξετέλει αὐτὴν πρὸ πολλοῦ; διὰ τί δὲν ἐζήτει νὰ πραγματοποιήσῃ αὐτὴν διὰ τῶν συμπολιτῶν του; διὰ τί ἠναγκάσθη τὸν Κανάρην νὰ παραδεχθῆ; Ἀλλά, καὶ ἂν συνελάβανε μὲν τὴν ιδέαν ὁ Α. Κουντουριώτης, ἐπηρεῖτο δὲ ἀνδρῶν καταλλήλων πρὸς πραγματοποίησιν αὐτῆς, ὡς αὐτὰ τὰ πράγματα ἀπέδειξαν, πάλιν οὐδὲν ἂν αὐτοῦ ἦν ὄφελος. Ἄρα καὶ ὑπὸ ταύ-

την τὴν ἔποψιν πάλιν ὁ Κανάρης μέγας φαίνεται. Καὶ ἐπειδὴ οὗτος ἀπεδείχθη μεγαλοκίνδυνος καὶ τοῦ βίου ἀφειδῆς καὶ τῶν μεγάλων ἄξιος, ὡς ἐν Ἑλλησπόντῳ τὸ 1821, ἐν Φώκαις, ἐν Χίῳ, ἐν Τενέδῳ, ἐν Σάμῳ κατὰ τε τὸ 1824 καὶ κατὰ τὸ 1826, ἐν Κρήτῃ, ἐν Μεσολογγίῳ, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἐν Μπαμπᾷ καὶ ὅπου ἀλλαχοῦ εὐρέθη, καὶ ἡμέραν καὶ νύκτα καὶ πανταχοῦ ὁ αὐτός, πανταχοῦ καὶ πάντοτε ὡς θαλάσσιος Δαίμων ἐμφανιζόμενος, καὶ ὡς ἀνὴρ θαυμασιος ἀπανταχοῦ τῆς ὑψηλίου ἐξυμνούμενος καὶ δικαίως θαυμαζόμενος, ἀποδείκνυται ἐντεῦθεν ὅτι, ὡς μόνος ἐφάνη ἄξιος καὶ τῆς μεγαλουργοῦ ταύτης ἐπιχειρήσεως, ἠδύνατο καὶ μόνος οὗτος τὴν μεγαλεπήβολον ταύτην ιδέαν τοῦ ἐμπρησμοῦ τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐχθρικοῦ στόλου νὰ συλλάβῃ.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ μὲν Ψαριανοὶ ἐξ ἀρχῆς ἤδη τῆς ἐπαναστάσεως τόσας τολμηρὰς ιδέας συνέλαβον καὶ αὐτὴν ἔτι τὴν τοῦ ἐμπρησμοῦ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ Ἀλεξανδρείᾳ καὶ τόσας ἐπραγματοποίησαν, οἱ δὲ Ἰδρυαῖοι οὐδεμίαν ποτὲ ἐπεχείρησαν οὐδὲ πυρπολιστὰς ἀξιούς μεγαλεπήβολων ἔργων ἀνέδειξαν, διὰ τί δὲν ἦτο δυνατόν τῷ Κανάρῃ, ἀνδρὶ τοιοῦτῳ, τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα πραγματοποιήσαντι, καὶ τοιαύτην μεγαλεπήβολον ιδέαν νὰ συλλάβῃ; Ἐπειδὴ λοιπὸν μόνος τῶν ἐταίρων τοῦ ἀπεδείχθη τῆς μεγαλουργοῦ ταύτης ἐπιχειρήσεως ἄξιος, καὶ ἐπειδὴ ὁ ἄξιος ἔργου τινὸς πράγματι ἀποδεικνύμενος δύναται καὶ νὰ συλλάβῃ τὴν ιδέαν αὐτοῦ, φανερὸν ὅτι μόνος οὗτος καὶ τὴν ιδέαν ταύτην νὰ συλλάβῃ ἠδύνατο, ὡς καὶ τῷ ὄντι συνέλαβεν αὐτήν. Ὅτι δὲ ὁ Κανάρης τὴν ιδέαν ταύτην συνέλαβεν ἐπιβεβαιοῖ καὶ ὁ Γόρδων, ὅστις ὡς Ἄγγλος καὶ φίλος τοῦ Ἀμιλτωνος τοῦ συνεργήσαντος εἰς ταύτην τὴν ἐκστρατείαν ἔμαθε καὶ ἠδύνατο νὰ μάθῃ παρ' αὐτοῦ βέλτιον παντὸς ἄλλου, καὶ ὡς τὰ ἐνδοξὰ τοῦ ἀγῶνος καὶ τοὺς ἐνδόξους ἀγωνιστὰς τιμῶν καὶ τὴν ἀλήθειαν σεβόμενος δὲν ἠδύνατο ἄλλο ἢ τὴν ἀλήθειαν νὰ γράψῃ. Καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ Εὐρωπαῖοι αἱ τὴν Ἑλλάδα τότε περιελθόντες καὶ τὰ πράγματα

ἐπιτοπίως ἐρευνήσαντες ὁμολογοῦσιν ὅτι ὁ Κανάρης ταύτην τὴν ιδέαν συνέλαβεν. (1).

Τοῦτ' αὐτὸ ἐπιβεβαιοῖ καὶ ὁ Ν. Σπηλιάδης ἐν τῇ ἱστορίᾳ του καὶ ἅπαντες οἱ διάσημοι ἀγωνισταὶ καὶ ἐπιζῶντες Ἕλλη- νες, ἔτι δὲ καὶ ὁ Α. Μαυροκορδάτος ὁμολογήσας, παρόντος τοῦ Κ. Νικοδήμου καὶ ἄλλων, ὅτι ὁ Ἐμ. Τομπάζης εἶπε πρὸς αὐτὸν ὅτι ὁ Κανάρης με τρώγει διὰ τὴν ἐκστρατείαν τῆς Ἀ- λεξάνδρειας. Ὁμολόγησε δὲ τοῦτο καὶ ὁ Κ. Νικοδήμος ἀνὴρ φιλαλήθης κατὰ μῆνα Νοέμβριον τοῦ 1825 ἐν Αἰγίνῃ καὶ ἄλ- λοτε περὶ τούτου μετὰ τοῦ Κ. Κανάρη συνδιαλεχθεὶς. Αὐτὸ τοῦτο καὶ πλείστοι ἄλλοι Ψαριανοὶ τε καὶ μὴ μετὰ τοῦ Κ. Κα- νάρη συνδιαλεχθέντες καὶ τῶν περὶ αὐτὸν ἀνδρῶν. Τέλος δὲ ταῦτα ὁμολογεῖ αὐτὸς ὁ Κανάρης, ὅστις οὐδέποτε περὶ ἑαυτοῦ ὁμιλῶν φαίνεται, καὶ τοῦτο τὸ αἰνίγμα τῆς ἐπιχειρήσεως ἡμῖν ἔλυσεν.

Καὶ τῷ ὄντι, ἂν ὁ Α. Κουντουριώτης τὴν ιδέαν ταύτην συγελάμβανεν, ὁ φίλος τοῦ Νόμου, ἐφημερὶς Κουντουριωτικῆ, δὲν ἤθελε τοιαύτην λαμπρὰν πράξιν ὑψοῦσαν τὸν Α. Κουντου- ριώτην τὰ μέγιστα ἀποσιωπήσει παντελῶς, ὡς ἀπεσιώπησεν, ἀλλ' ἤθελεν ἐξ ἅπαντος διασαλπίζει αὐτὴν ἕως τῶν περάτων τῆς γῆς.

Ταῦτα πάντα ἀναντιρρόπως ἀποδεικνύουσιν ὅτι ταύτην τὴν ιδέαν ὁ Κανάρης καὶ συνέλαβε καὶ ἐξετέλεσεν.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐφθασαν πλησίον τοῦ Ἄραπ-Κουλέ συνῆλθον οἱ πλοί- αρχοι εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Τομπάζη, ἵνα περὶ τοῦ μεγάλου ἐπι- χειρήματος συνομιλήσωσιν, οὐχὶ δὲ περὶ νυκτὸς ἢ ἡμέρας, ὡς λέγει τὸ φυλλάδιον· διότι ἦτο ἤδη προεγνωσμένον καὶ πασί- γνωστον ὅτι θὰ πλεύσωσιν εἰς τὸν λιμένα ἡμέραν· διότι ὁ λι- μὴν τὴν μὲν νύκτα εἶναι ἀπλευστος, τὴν δὲ ἡμέραν μόνις δι' ὀδηγοῦ πλευστὸς ἕνεκα τῆς δυσχερεστάτης εισόδου διὰ τε τὸ στενὸν καὶ τὰ περὶ αὐτὸ ῥηχά.

---

(1) Souvenir de la Grèce pendant la Campagne de 1825. Paris. 1826. σελ. 177.

Τοῦτο λοιπόν, ὅτι δηλαδὴ ἡμέραν θὰ πλεύσωσι, καὶ ὁ Κανάρης γνωρίζων καὶ οἱ σύντροφοί του δὲν ἠδύναντο περὶ τούτου νὰ κάμωσι λόγον. Ἄν δὲ οἱ συνέταιροι τοῦ Κανάρη ἀπεφάσισαν νὰ εἰσπλεύσωσιν εἰς τὸν λιμένα νύκτα, ὡς τὸ φυλλάδιον διαβεβαίωσι, εἰς τί ἐχρησίμευον τότε αἱ Εὐρωπαϊκαὶ σημαῖαι; εἰς τί τὰ Εὐρωπαϊκὰ ἐνδύματα, ἅτινα οἱ ναῦται τοῦ Κανάρη δὲν ἐνεδύθησαν; Πόσον γελοῖά εἰσι ταῦτα τῷ ὄντι! πόσον ἀηδῆ τε καὶ ἀναιδῆ! Διότι καὶ ὁ Κανάρης καὶ οἱ συνέταιροί του ἐξ ἀρχῆς ἐγνωρίζον ὅτι ἡμέραν θὰ πλεύσωσιν εἰς τὸν λιμένα, ὡς καὶ ὁ Τομπάζης ἐν τῷ ἡμερολογίῳ του ὁμολογεῖ καὶ ὁ τοῦτο συνυπογράφας Α.Γ. Κριεζῆς! (1). Τοῦτο φαίνεται τῷ Κανάρη παράδοξον, καὶ εἶναι ἀληθῶς παράδοξον διότι ὁ λιμὴν τῆς Ἀλεξανδρείας, ὡς εἴπομεν, νύκτα εἶναι ὄλως ἀπλευστός! Καὶ ἂν πάλιν πλευστός ὑποτεθῆ, πῶς ἠδύναντο οὗτοι νύκτα νὰ εἰσέλθωσιν, ἐν ᾧ νύκτα πνέει ἀπόγαιος ἄνεμος; Τοιαῦτα ἐπιχειρήματά εἰσιν ὄντως σαθρὰ καὶ γελοῖα καὶ ἀποδεικνύουσι τοὺς ταῦτα ἰσχυριζομένους πρὸς μηδενισμόν τοῦ Κανάρη διαστροφῆς τῆς ἀληθείας καὶ αὐτόχρημα συκοφάντας. Ἐπειδὴ δὲ τῆς ἀρετῆς ἄλλόν εἶναι ἡ τιμὴ καὶ τοῖς ἀγαθοῖς ἀπονέμεται, ὁ δὲ Κανάρης ἀπεδείχθη καὶ ἀνδρείος καὶ τῶν μεγίστων ἄξιος, ἀνδρείος δὲ ἐστὶν ὁ μὴ φοβούμενος ἢ μὴ δεῖ φοβεῖσθαι καὶ φοβούμενος ἢ δεῖ φοβεῖσθαι, οἷον ἀδοξίαν, ἀτιμίαν καὶ τὰ τούτοις ὅμοια, γίνεται φανερόν ὅτι ὁ Κανάρης ἀνὴρ καὶ ἐν τῷ νῦν βίῳ τὴν ἀθανασίαν κτησάμενος οὐ μόνον ἀδύνατον ἦν ἄτιμος νὰ φανῆ, ὡς αὐτὸν τὸ φυλλάδιον συκοφαντοῦν ὑποθέτει, ἀλλὰ τούναντίον ἀνὴρ καλὸς καὶ ἀγαθός· καὶ, ἢν' οὕτως εἴπωμεν, ἐπειδὴ τὰ μέγιστα τῷ θεῷ ἀπονέμονται, τὰ δὲ ἔργα τοῦ Κανάρη ἐκ τῶν μεγίστων, θεῖος ἀνὴρ. Καὶ ἀληθῶς οἱ τὸν μέγαν ἄνδρα ἐν τῷ ἔργῳ ἰδόντες, οἱ μὲν ναυτικοὶ Εὐρωπαῖοι ἐπεθύμησαν Κανάρη νὰ ᾧσι μᾶλλον ἢ Νέλσωνες, οἱ δὲ Ἕλληνας δὲν παύουσιν ἔτι καὶ νῦν θαυμάζον-

(1) Ἰδ. Ρ Η Β. φυλλάδιον τῆς γαίας Πανδώρας.

τες, καὶ ὁμολογοῦντες ὅτι οὗτος καὶ ἀνώτερος νὰ πράξη ἠδύνατο καὶ ὅτι πράττων δὲν ὠμοιάζειν ἀνθρώποις, ἀλλὰ τῷ ὄντι οὔσι φύσεως θειοτέρας. Καὶ τὴν ἀνωτέραν ταύτην φύσιν ὑπὸ πατριωτικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος ἀναζωπυρουμένην ἀναγνωρίζοντες ἐν αὐτῷ ἐτίμων αὐτὸν καὶ ἐθαύμαζον καὶ Εὐρωπαῖοι ἐκ περάτων τῆς γῆς ἐρχόμενοι, ἵνα αὐτὸν ἴδωσι, καὶ ἠγεμόνες ᾠδὰς ποιήσαντες καὶ Ἕλληνες καὶ αὐτὴ ἡ τοῦ ἔθνους Διοίκησις καὶ αὐτὴ ἡ ἐν Ἀθήναις ἐθνικὴ τῶν Ἑλλήνων συνέλευσις αὐτὸν παράδειγμα ἰσοπέδων ἐξέσεων φέρουσα καὶ οἱ Τοῦρκοι ἠθικὴν δύναμιν ἀπὸ τοῦ ἀνώτερον πάσης ἀτομικῆς δυνάμεως, θεωροῦντες καὶ μισέλληνας ὡς ἄνδρα ἑκτεκτον καὶ φαινόμενον τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος θαυμασίον καὶ μοναδικὸν ἐξαιρόντες! Καὶ μουσικοὶ τοῦ γένους ἡμῶν ψάλλοντες τότε δὲν εὔρισκον αὐτὸν ὅμοιον τινὶ τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ παρωμοιάζον τῷ Ἄρει, τῷ θεῷ τοῦ πολέμου! Καὶ ἐν μὲν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις ζῶν ἠθέλειν ἴσως θεὸς μᾶλλον ἢ ἄνθρωπος λογισθῆναι, ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς δὲ χρόνοις οὐδόλως θαυμαστὸν εἶναι ἂν ἀπετόλμησαν ἄνθρωποι ἵνα τὸ τούτου μεγαλεῖον σμικρύνοντες διχστρέψωσι καὶ τὰ ἔργα καὶ τὸ μέγεθος αὐτοῦ!

Ὅθεν οἱ συκοφαντοῦντες αὐτόν, ἵνα σμικρύνωσιν αὐτόν, ἀποδείκνυνται ἀληθῶς ἀντιπρακτικοὶ καὶ διὰ τοῦτο γελοῖοι, καὶ τὰ τεχνητὰ αὐτῶν ἐπιχειρήματα ἀπέναντι τῶν μεγίστων διχλούνται ὡς ἱστὸς ἀράχνης, καὶ ὁ μεγαλεπήβολος καὶ μεγάλων ἄξιος Κανάρης ἱσταται οἷον κόσμος τις τῶν μεγάλων τοῦ ἀγῶνος καὶ ἐνδύζων. Καὶ οἱ τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ νὰ ἀμαυρώσωσι καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ νὰ σμικρύνωσι θέλοντες δὲν σκοποῦσιν ἄλλο ἢ νὰ σβέσωσι τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, ἵνα φανῇ τὸ τῶν ἄστρων, καὶ ἐξαλείψωσι τὸν λαμπρότερον τοῦ ἀγῶνος κόσμον, καὶ λεληθότως ἀνατρέπουσιν, εἰ μὴ τὸ ὅλον, τοῦλάχιστον τὸ μέγα τῶν βάσεων μέρος καὶ τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐκ τοῦ Ἀραπ-Κουλέ ἀπῆλθον καὶ πρὸς τὸ στόμιον τοῦ λιμένος διευθύνοντο, τὰ μὲν τοῦ Α. Θ. Βώκου καὶ Μ. Μπούττε βραδυποροῦντα ἐδείκνυσον, ὡς ὀρθῶς ἡ τοῦ Λαοῦ ἐρη-

μερίς λέγει, τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον τὴν δὲ σάρκα ἀσθενῆ, ὅ-
περ καὶ ὁ Λαυέργνης (ἐν σελίδι 178) ἐπιβεβαιοῦ λέγων, ὅτι οἱ
συνέτακτοί του ἐγκατέλιπον αὐτὸν μόνον ἐν τῷ λιμένι τῆς Ἀλε-
ξανδρείας. Ὁ δὲ Κανάρης βλέπων αὐτοὺς βραδυποροῦντας καὶ ὅ-
σον προχωροῦντας τόσον αὐτοῦ ἀποχωριζομένους ἐστράφη πρὸς
αὐτούς· ἀλλ' οὗτοι ἰδόντες αὐτὸν πρὸς αὐτοὺς ἐρχόμενον ἐστρά-
φησαν πρὸς τὸ πέλαγος.

Ὁ δὲ Κανάρης τὴν συνέντευξιν ἀδύνατον βλέπων καὶ ἐπὶ
μακρὸν χρόνον εἰς μάτην αὐτοὺς ἀναμένων καὶ τέλος παρὰ τῶν
δύο ναυτῶν τοῦ Ἰδραίων μαθὼν ὅτι αὐτοὶ εἰς τὸν λιμένα ἡμέραν
δὲν εἰσέρχονται εἰσῆλθε τότε μόνος εἰς οὐδὲν τὴν αὐτοῦ ζωὴν
ἀπέναντι τῆς σωτηρίας καὶ τοῦ λαμπροῦ μέλλοντος τῆς πα-
τρίδος λογισάμενος καὶ τὸν ὁδηγὸν τοῦ λιμένος συλλαβὼν
προὔχῳρει μὲ καρδίαν σιδηρᾶν καὶ πεποιθήσιν τῆς ἐπιτυχίας
τοῦ μεγάλου ἐπιχειρήματος!

Τόσον δὲ πλησίον τῶν δικρότων καὶ φρεγατῶν διέβαινεν,
ὥστε ταῦτα σύροντα τὰς ἐν τῇ πρύμνῃ λέμβους τῶν διευκόλυ-
νον αὐτῷ τὴν πορείαν. Ἄμα δ' οὐ μακρὰν τῶν ἀνακτόρων τοῦ
Ἀντιβασιλέως ἐλθόντος καὶ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου βεβαίαν βλέ-
πωντος, αἴφνης διεδέχθη τὸν οὐριον ἄνεμον ἐναντίος, πρᾶγμα
σπανιώτατον! Ἀγωνιζόμενος δὲ διὰ λοξοδρομήσεων ἐντὸς τοῦ
λιμένος καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν πλοίων νὰ φθάσῃ εἰς τὸν πρὸς ὄ-
ρον προδίδεται. Ἰδὼν δὲ τότε τὴν ἀποτυχίαν ὑψοῦ τὴν ἑλλη-
νικὴν σημαίαν καταβιβάσας τὴν εὐρωπαϊκὴν καὶ πυρπολεῖ τὸ
πυρπολικόν του καὶ ἐπὶ τῆς λέμβου φεύγων ἀποκλείεται κατὰ
τὴν διάβασιν ὑπὸ ἑπτὰ ἐχθρικῶν λέμβων, αἵτινες περιέμενον
νὰ συλλάβωσιν αὐτόν. Καὶ αἱ μὲν τοῦ Γαλλικοῦ βρικήου τρεῖς
καγονοβολήσαντος σφαῖραι ἔπεσον παρὰ τὴν πρύμναν τῆς λέμ-
βου, αἱ δὲ Τουρκικαὶ λέμβοι ἐκπλαγεῖσαι ὑπὸ τῆς λεονταίου ὄρ-
μῆς τῆς λέμβου τοῦ Κανάρη καὶ τῆς ἀνδρίας τῶν ἐν αὐτῇ πυρ-
πολεῖται, αὐτὸν μὲν νὰ εἰσπηδήσωσι ξιφῆρες εἰς αὐτάς, ὑποχω-
ροῦσι, καὶ πρῶτον μὲν ἡ μεγαλειτέρα, κατόπιν δὲ ἀλληλοδια-
δόχως αἱ λοιπαί.

Οὕτω λοιπὸν ὁ Κανάρης διασωθεὶς ἤλθεν εἰς τὸ τοῦ Βώκου πυρπολικόν, τὸ ὅποιον μόλις εἰσελθὼν περιεπλανήθη ἐπὶ τῶν ῥηχῶν, καὶ χωρὶς νὰ ἀναβῆ ἐπ' αὐτοῦ ὠδήγησεν αὐτὸ ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐξῆλθον ἀμφότεροι τοῦ λιμένος, καὶ μετὰ τῶν ἐκτὸς τοῦ λιμένος πλοίων ἐνωθέντες ἀνεχώρησαν.

Ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ κατὰ τὴν ἐπάνοδον γενόμενα παραμορφοῦν τὸ φυλλάδιον (σελ. 33-35) παρίστησιν ὡς μείζονα καὶ ἐνδοξα τὰ μικρὰ καὶ μὴ ὑπάρξαντα· διότι ἐξ αὐτῶν εἶναι ἀληθές μόνον ὅτι δύο καὶ μόνα τζιρίμια συνελήφθησαν, ὁ δὲ ὑπὸ τοῦ Κανάρη συλληφθεὶς λιμενάρχης ἔδωκεν αὐτοῖς νύξιν, ἵνα κατανοήσωσι τίνα καὶ πόσα τὰ συνοδεύοντα τὰ τζιρίμια πλοῖα, ἅπερ ἢ ἀπαντήσωσιν.

Ὅτι ὅμως ἐν τῷ πλοίῳ τοῦ Α. Γ. Κριεζῆ τότε ἐπληρώθησαν τινες ἢ ἐφρονεύθησαν, τοῦτο ὁ Κανάρης ἀκούει πρῶτην ἤδη φοράν, δὲν ἐνθυμεῖται τοῦλάχιστον ὅτι ἐνεταφίασαν τότε ἀνθρωπὸν τινα, ἀλλὰ μόνον ὅτι ἐν τῷ πλοίῳ τοῦ Τομπάζη ἐπληρώθησαν ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ὁ Κολομανιάτης καὶ ὁ Γ. Φράγγος, Βαριανοί.

Ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς ἀρχηγίας τὸ φυλλάδιον δὲν λέγει ἀλήθειαν· διότι ἀρχηγὸς δὲν ἦτο ὁ Κριεζῆς, ἀλλ' ὁ Ἰ.μ. Τομπάζης, ὡς ἡ ἐκθεσις αὐτοῦ ἀποδεικνύει, (1) καὶ ὁ Κανάρης καὶ ὁ Α. Μαυροκορδάτος καὶ πολλοὶ ἄλλοι καὶ αὐτὰ τὰ πράγματα ἐπεβεβαίωσαν.

Ἐκ δὲ τῶν ἐν τῇ Λεύκᾳ συλληφθέντων Τούρκων παρατηροῦμεν ὅτι ἅπαντες δὲν ἠλευθερώθησαν· ὥστε καὶ κατὰ τοῦτο δὲν λέγει ἀλήθειαν τὸ φυλλάδιον.

Ἐκ τῶν εἰρημένων ἡλίου φαινότερον ἀποδείκνυται ὅτι μόνος ὁ ἦρως τῶν Βαρῶν ἀπεδείχθη ἄξιος τῆς μεγαλουργοῦ ταύτης ἐπιχειρήσεως· καὶ ἐπειδὴ οὗτος μόνος, ἀποδείκνυται καὶ ὅτι οὗτος μόνος τὴν ιδέαν νὰ συλλάβῃ ἠδύνατο, ὡς ὄντως καὶ συνέλαβεν ὄθεν καὶ αὕτη ἡ ιδέα ἦτο Βαριανή, ὡς ἡ εἰς Ἑλλάσποντον,

---

(1) Ἰδ. τὸ τοῦ Ἰ.μ. Τομπάζη ἡμερολόγιον ἐν τῷ ΓΠΒ φυλλαδίῳ τοῦ 8ου. Τόμου τῆς Νέας Πανδώρας 1957.

Φώκιος, Χίον, Τένεδον καὶ ἀλλαχόσε ἐπιχειρήσεις (1), ἐν ᾧ τολμηρά τις ἐξ Ἰδρας ἐπιχειρήσεις οὐδαμοῦ φαίνεται, μάλιστα δὲ τὸ τοῦ Γ. Σαχίνη ἡμερολόγιον ἀποδεικνύει τοὺς Ἰδραίους πυρπολιστὰς ἀκαταλλήλους ὅλως πρὸς ἔργα παράβολα.

Ἀπέτυχεν ὁμοίως ὁ Κανάρης, ὡς ἐν τῷ φυλλαδίῳ ἡμῶν εἶπομεν, τοῦτο μὲν τυχαίως, ἕνεκα τοῦ ἐναντίου ἀνέμου, διὰ δέκα μόλις τῆς ὥρας λεπτά, τοῦτο δέ, ὡς αὐτὰ τὰ πράγματα ἀπέδειξαν, ὅτι δὲν εἶχε συναγωνιστὰς ἐφαιμίλλους τὴν πολλῶν ὠρῶν βραδύτητα καὶ τὸν κίνδυνον αὐτῷ παρασχόντας.

Ἄν, τῶν Ψαρῶν μὴ κατεστραμμένων ἢ τοῦ ἐν Λιγίνη τῶν Ψαριανῶν συστήματος πηγίου ὄντος, ἐπιχειρεῖ ὁ Κανάρης τὸ παράβολον τοῦτο ἔργον μετ' ἀνδρῶν Ψαριανῶν τὰ μάλιστα ἐν κρισιμωτάτοις καιροῖς δεδοικισμένων καὶ διαπρεψάντων, τοῦ Δ. Παπανικολῆ, φερ' εἶπεῖν, καὶ τοῦ Κ. Νικοδήμου, ἤθελεν ἐξ ἅπαντος τοῦτο τελεσφορήσει.

Ὁ Κανάρης λοιπὸν τὰ προαποφασισθέντα ἀκριβῶς ἐκπληρώσας καὶ ἔργον ὑπὲρ ἀνθρωπίνην δύναμιν ἐπιχειρήσας εἶναι μεγίστου ἐπαίνου καὶ θαυμασμοῦ ἄξιος μᾶλλον ἢ κατακρίσεων καὶ συκοφαντιῶν· διότι πᾶσα κατ' αὐτοῦ διαβολὴ εἶναι ὕβρις τῇ ἀληθείᾳ πρὸς τὸ ἔθνος καὶ ἀμαύρωσις τῆς ἐθνικῆς δόξης.

Ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ ὄραμα, ὅπερ ὁ Κανάρης εἶδε τὴν πρώτην ἀπὸ τῆς ἐξ Ἰδρας ἀναχωρήσεώς του νύκτα ὑπὸ τῶν γεγονότων ἐξηγηθὲν καὶ οὐκ ὀλίγας ἐπὶ τὴν διορατικὴν τοῦ νοῦ αὐτοῦ φύσιν ἀκτῖνας ῥίπτων δύναται νὰ διδάξῃ καὶ πείσῃ πάντα ὅτι τοιοῦτος ἀνὴρ τοιαῦτα δῶρα τῆς φύσεως ἔχων, αἴσθημα ἀγνὸν πατριωτισμοῦ καὶ θρησκευτικόν, ἀνδρίαν ἀπαράμιλλον καὶ νοῦν διορατικὸν συγκατέχων (ὥστε ἐκ πρώτης ὕψεως καὶ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου ἐν γένει καὶ ἐκάστου τῶν πλοίων ἰδίᾳ καὶ ἐκ τῶν διαφόρων κινημάτων διεώρα οὐ μόνον τὰ σχέδια ἀλλὰ καὶ τὴν τολμὴν αὐτῶν καὶ ἐνήργει ἐπομένως εὐστόχως καὶ τελεσφόρως πρὸς ματαίωσιν τῶν ἐπιχειρήσεών των) ἢ, ἵνα κατὰ τὸν Δαυέργνην (σελ. 176) εἶπωμεν, περίνοιαν τοὺς μάθησιν ἔχοντας ὑπερβλήνοισαν, δι' ἧ καὶ οἱ Εὐρωπαῖοι καὶ οἱ Ἕλ-

ληνες τοσοῦτον αὐτὸν ὑπερέψωσαν, ἠδύνατο τοιαῦτα μεγαλεπήβολα ἔργα καὶ νὰ συλλάβῃ καὶ νὰ ἐπιχειρήσῃ, ὅποια τῷ ὄντι οὔτε ἐν τῇ νέᾳ ἱστορίᾳ ἀπαντῶνται οὔτε ἐν τῇ ἀρχαίᾳ.

Ἄν δὲ ἐπετύγγανε τὸ σχέδιον τοῦ μεγάλου ἀνδρός, καὶ ὁ στόλος τῆς Ἀλεξανδρείας ἐκκίετο, καὶ ἡ Ἑλλάς ἠλευθεροῦτο, ἤθελε μὲν ἴσως πολλῶν τὰς ἀράς ἐπισύρει, θρηνοῦντων τοὺς συγγενεῖς, τοὺς πτωχιάτας καὶ τὰ πλούτη των, ὡς ὁ Δαυέργνης (σελ. 180) ἰσχυρίζεται, ταῦτα πάντα ὅμως ἀπέναντι τοῦ μεγίστου καλοῦ, τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ τῆς ἀναστάσεως ἔθνους καὶ ἔθνους μεγάλου καὶ διὰ τὴν καταγωγὴν του καὶ διὰ τὰς ἀρετὰς του, ἤθελον λογίζεσθαι μικροῦ λόγου ἄξια.

Καὶ ἂν τις τὸν μέγαν ἄνδρα ὑπὸ ὅλας τὰς ἐπόψεις ἐξετάσῃ καὶ εἰς τοὺς καιροὺς ἀποβλέψῃ καθ' οὓς καὶ τότε καὶ νῦν ὑπάρχει, δὲν δύναται νὰ μὴ θαυμάσῃ αὐτὸν, ὅστις προνοητικὸς μὲν καὶ βαθύνοος, δύσκολος δὲ ἐν ταῖς αὐτοῦ ἐπιχειρήσεσι καὶ ἐπιμονος ἐν τῇ διεξαγωγῇ αὐτῶν, συμπροώδευσε μετὰ τοῦ ἔθνους αὐτοῦ, ὥστε καὶ νῦν ἔτι οὐδενὸς ὕστερος ἐν τῇ πορείᾳ αὐτοῦ διατελεῖ, ἀλλ' ἐν τοῖς οὐσιωδέστεροις καὶ προπορεύεται τῶν ἐν τῇ μεγίστῃ τῆς προόδου βαθμίδι ἰσχυμένων.

Ταῦτα δὲ λέγοντες δὲν προεθέμεθα τῇ ἀληθείᾳ τὸν ὅλον ἄνδρα νὰ χαρακτηρίσωμεν· διότι τούτου οἱ Εὐρωπαῖοι ἀντιλαβόμενοι ἐζωγράφησαν αὐτὸν ἀνεξαλείπτους χαρακτηῖρας καὶ ἐζωγραφημένον ἐν τοῖς αὐτῶν συγγράμμασιν ἐξησφάλισαν· ἀλλὰ μικρὸν μόνον μέρος τῆς αὐτοῦ εἰκόνας νὰ δείξωμεν, τὸ ὅποιον ἠδυνήθημεν ἕκ τε τῆς ἐν τοῖς συγγράμμασι τῶν Εὐρωπαίων ἐζωγραφημένης καὶ τῆς ζωσῆς εἰκόνας νὰ ἐξαγάγωμεν· ὥστε καὶ ἐνταῦθα οὐδὲν ἄλλο ἐπράξαμεν ἢ τὴν παρ' Εὐρωπαίοις τοῦ Κανάρη ἱστορικῆν σημασίαν διὰ τῶν πραγμάτων νὰ ἐπικυρώσωμεν, ὡς καὶ ἐπεκυρώσαμεν. Ἐλπίζομεν ὅμως ὅτι καὶ τὸ μικρὸν τοῦτο ἔσται ἱκανὸν νὰ ἀποδείξῃ ὅτι οἱ διαβάλλοντες αὐτὸν καὶ τὸν χαρακτηῖρα αὐτοῦ νὰ κηλιδώσῃσι ζητοῦντες πρὸς ἐπισκίασιν τῆς μεγαλοπρεπείας καὶ τῶν ἄλλων αὐτοῦ ἀρετῶν

καὶ ἀδύνατα ἐπιχειροῦσι καὶ ἀσεβῶς πως φέρονται καὶ πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ πρὸς τὸ ἔθνος!

Μετὰ τὴν ἐκστρατείαν δὲ ταύτην ποιεῖται τὸ φυλλάδιον λόγον ἐν σελίδι 36 περὶ γενικῆς ναυαρχίας.

Χαίρομεν ὅτι τὸ φυλλάδιον συμφωνοῦν ἡμῖν ὁμολογεῖ ὅτι αὕτη οὐδέποτε ἐδόθη ἐγγράφως, προσθέτον ὅμως τὸ ἴσως δεικνύει ὅτι καὶ τοῦτο τὸ πασιγνώστως καὶ ἀδιαφιλονεικῆτως ἀνύπρκτον ὑποδεικνύει ἐκ προθέσεως ὡς ὑπάρχον.

Ἐπειδὴ διαφωνοῦν πρὸς ἡμᾶς ἰσχυρίζεται ὅτι αὕτη ἐδόθη πραγματικῶς, οἷον ἐν Ἑρεσσῶ καὶ Σάμῳ τῷ Ἰακωβάκῃ Τομπάζῃ, εἰς δὲ τὸ μετέπειτα τῷ Μικούλῃ διαμείνασα καθ' ὅλον τῆς ἐπαναστάσεως τὸ διάστημα, κρίνομεν ἀναγκαῖον νὰ ἐκθέσωμεν αὐτὰ τὰ πράγματα ὅπως ἐγένοντο καὶ ὑπῆρχον κατὰ τὸν ἀγῶνα, ἐξ ὧν θέλει ἀποδειχθῆ πρῶτον μὲν ὅτι ἡ γενικὴ ναυαρχία δι' ἐγγράφων οὐδέποτε ὑπῆρξεν ὀριστικῶς, δεύτερον δὲ ὅτι οὐδὲ πραγματικῶς ποτε ὑπῆρξε, καὶ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ.

Ἡ ἐν Ἄστρει συνέλευσις (1) καταργήσασα ῥητῶς τὴν κατὰ Ἑρράν καὶ Θάλασσαν γενικὴν ἀρχηγίαν, ἵνα μὴ διεγείρωνται ἀντιζηλίαι, ἀνεγνώρισε τρεῖς ἐξίσου ναυάρχους, δηλαδή τῆς Ἰδρας, τῶν Σπετσῶν καὶ τῶν Ψαρῶν· τοῦτο δὲ διετηρήθη ὑφ' ὄλων τῶν συνελεύσεων μέχρι τῆς τοῦ Κοχρᾶνη ἐλεύσεως, ὅστις πρῶτος καὶ μόνος ἀνεγνώρισθη ἀρχιναύαρχος (2). Τοῦτο δὲ ἐπικυροῦσιν ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ ἐγγράφα τῆς Διοικήσεως καὶ τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν, αἱ τῶν ναυάρχων ἐκθέσεις καὶ τὰ τῶν τοπικῶν ἀρχῶν καὶ ἐπάρχων ἐγγράφα, τὰ ὅποια δύναται τις νὰ εὔρη ἐν τοῖς ἀριθμοῖς τῶν φακέλων τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν 2308-2345, τῶν ἐσωτερικῶν 3388-3426, ἐν τοῖς πρακτικαῖς τῶν ἐθνοσυνελεύσεων καὶ ἐν αὐτοῖς προσέτι τοῖς τῶν ναυάρχων ἀποδεικτικοῖς, ὧν τινὰ τοῦ ναυάρχου Λ. Μικούλη πρὸς ἀπόδειξιν καταχωρίζομεν.

«Ἱστοποιῶ ὅτι ὁ κύριος Κωνστάντος Ἀντόλδος Ὀμπεέρτ Ντεν-

(1) Ἰδ. Τόμ. Β. τῆς τοῦ Μάρκουα συλλογῆς σελ. 83 καὶ Τόμ. Δ. σελ. 67.

(2) Ἰδ. ἀριθ. φακέλου τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν 2336 καὶ ἄλλα ἄπειρα.

τουλλάκ Πάδεσν φιλέλληνη εύρέθη εις τὸ ναυαρχικὸν πλοῖόν μου εις τὴν ἐκ τῆς Ἰδραξ ἐκστρατείαν τὴν ἀπὸ 30 τοῦ Αὐγούστου τῶν 1823 καὶ ἀπτόητος ἐφάνη εις τὴν κατὰ τὸν Ἄθωνα ναυμαχίαν, διὸ καὶ εις ἐνδειξιν τοῦ ἔδωσα τὸ παρὸν ὑπογεγραμμένον τῇ ιδίᾳ μου ὑπογραφῇ. Τῇ 5 Ὀκτωβρίου 1823 ἐν Τήνω ἐκ τοῦ ναυαρχικοῦ πλοίου τοῦ στόλου Ἰδραίων.

Ὁ ναύαρχος Ἰδραίων
Ἀνδρέας Μικούλης.

« Ἡμεῖς οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Ἰδραξ πιστοποιοῦμεν πρὸς ὅποιον ἀνήκει ὅτι ἡ εἰρημένη ὑπογραφὴ εἶναι ἰδιόχειρος τοῦ γενναιοτάτου ἡμῶν ναύαρχου κυρίου Ἀνδρέου Μικούλη, καὶ ὅτι καθ' ὅσον καιρὸν διέτριψεν εις τὴν νῆσόν μας ὁ ῥηθεις κύριος Γουζάβος Ἀδόλφος Ὀμπέρτ ἡ διαγωγὴ του τὸν ἀπέδειξε πάντοτε χρηστοήθη καὶ ἐνάρετον νέον. Εἰς ἐνδειξιν δὲ τίθεται τῷ παρόντι ἡ σφραγὶς τοῦ ἡμετέρου κοινοῦ.

Τῇ 19 Νοεμβρίου 1823. ἐν Ἰδραξ. Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Ἰδραξ. »

« Ἡμεῖς οἱ ὑπογεγραμμένοι ναύαρχος καὶ πλοίαρχοι τῆς Ἰδραϊκῆς μοίρας τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου πάλιν βέβαια ποιοῦμεν πρὸς ὅποιον καὶ μεθ' ὄρκου ὅτι εις τὴν ἐκστρατείαν μας τῶν 1824 καθ' ὅλον τὸν Αὐγούστον μῆνα οἱ τέσσαρες ναῦται Ἰδραῖοι κρατηθέντες ἐσχάτως, ὡς μανθάνομεν, εις Μάλταν εὔρισκοντο τότε ὡς ναῦται τοῦ στόλου εις τὰ ἐξῆς παρ' ἡμῶν διοικούμενα καράβια, δηλαδὴ εις τὴν ναυαρχίδα ὁ Ἄρης εὔρισκετο ὁ Γ. Καβετζὸς ὡς ναύκληρος, εις τὸ βρίκιον ὁ Μιλτιάδης διοικούμενον παρὰ τοῦ Γ. Σαχίνη εὔρισκετο ὁ Ἀναστάσιος Γιάννη Μουντζούρη, εις δὲ τὴν γολέταν Ἀμφιτρίτην τοῦ Λαζάρου Μπρούσκου, ἡ ὁποία τότε εὔρισκετο εις Λόνδραν, ἦσαν ὁ Δῆμας Μπούγλας καὶ ὁ Γ. Γιουλερῆ Καψιμήτης.

Εἰς ἐνδειξιν δὲ ὑποφαινόμεθα ἰδιοχείρως
Ἀνδρέας Μικούλης.

Ἰδραξ τῇ 8 Μαρτίου 1825.

Γ. Σαχίνη.

Λάζαρος Μπρούσκου»